

A black and white photograph of a person standing in a forest path leading to a body of water. The person is wearing a traditional headpiece and a patterned sarong. The path is flanked by dense trees and foliage. In the background, a body of water is visible under a bright sky.

PENTADBIRAN KOLONIAL
DAN ISU PEMILIKAN TANAH
DI KELANTAN
1881-1941

1

Nik Haslinda Nik Hussain

PERDANA
LEADERSHIP
FOUNDATION
YAYASAN
KEPIMPINAN
PERDANA

PERDANA
LEADERSHIP
FOUNDATION
YAYASAN
KEPIMPINAN
PERDANA

PENTADBIRAN KOLONIAL
DAN ISU PEMILIKAN TANAH
DI KELANTAN
1881-1941

PENTADBIRAN KOLONIAL
DAN ISU PEMILIKAN TANAH
DI KELANTAN
1881-1941

Nik Haslinda Nik Hussain

PUSTAKA PERDANA

1008723

PENERBIT UNIVERSITI SAINS MALAYSIA
PULAU PINANG

PERDANA
LEADERSHIP
FOUNDATION
YAYASAN
KEPIMPINAN
PERDANA

Pengedar:

Koperasi Kedai Buku Universiti Sains Malaysia Bhd.
Universiti Sains Malaysia
11800 USM Pulau Pinang
Malaysia

MPH Distributors Sdn. Bhd.

© Penerbit Universiti Sains Malaysia, 2011

Perpustakaan Negara Malaysia Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Nik Haslinda Nik Hussain

Pentadbiran kolonial dan isu pemilikan tanah di Kelantan 1881–1941 /

Nik Haslinda Nik Hussain.

Mengandungi indeks

Bibliografi: m.s. 213

ISBN 978-967-861-449-8

1. Land tenure–Kelantan–1881–1941. 2. Land tenure–Law and legislation
–Kelantan–1881–1941. 3. Landowners–History–1881–1941. I. Judul.
333.31595121 DS598.K3

Muka taip teks: Kepler Std

Penerbit Universiti Sains Malaysia
(Universiti Sains Malaysia Press)
11800 USM Pulau Pinang, Malaysia

Editor Naskhah: Wan Muhana Abdullah
Pereka Bentuk Kulit Buku: Nor Afzan Yahaya
Pembaca Prof: Rosni Habib
Pengatur Huruf: Sabrina Ahmad

Dicetak oleh Sinaran Bros. Sdn. Bhd.

Kandungan

Senarai Rajah	vi
Senarai Jadual	viii
Prakata	xi
BAB 1	
Pengenalan	1
BAB 2	
Sistem Pemilikan Tanah dalam Masyarakat Melayu Kelantan Sebelum Penjajahan, 1881–1902	19
BAB 3	
Perkembangan Sistem Perundangan Tanah di bawah Pentadbiran Rejim Baru (Siam), 1903–1909	47
BAB 4	
Pentadbiran British: Pembaharuan Pentadbiran Tanah Kelantan dan Pengukuhan Kuasa, 1910–1915	80
BAB 5	
Pentadbiran Kolonial dan Kesannya Terhadap Sistem Pemilikan Tanah di Kelantan, 1915–1941	135
BAB 6	
Kesimpulan	205
Lampiran	211
Bibliografi	213
Indeks	223

Senarai Rajah

Rajah 2.1	Kedudukan Negeri Kelantan di Semenanjung Tanah Melayu	21
Rajah 2.2	Negeri Kelantan	22
Rajah 2.3	Sistem Perundangan Islam pada Zaman Sultan Mansur	32
Rajah 3.1	Struktur Mahkamah di Negeri Kelantan, 1905	58
Rajah 3.2	Kawasan Estet Milik Syarikat Pembangunan Duff, 1909	71
Rajah 3.3	Lokasi Estet yang Dimiliki oleh Semua Syarikat Asing	72
Rajah 4.1	Jajahan Kota Bharu	100
Rajah 4.2	Jajahan Batu Mengkebang (Hulu Kelantan)	101
Rajah 4.3	Jajahan Pasir Puteh	102
Rajah 4.4	Permohonan Tanah yang Diluluskan	108
Rajah 4.5	Kawasan Penanaman Padi	116
Rajah 4.6	Kawasan Penanaman Getah	117
Rajah 4.7	Bilangan Permohonan Tanah yang Telah Diluluskan Mengikut Keluasannya, 1910–1915	118
Rajah 4.8	Pembahagian Luas Kawasan Mengikut Bangsa	120
Rajah 5.1	Jumlah Hasil Terkumpul di Pejabat Tanah Kota Bharu, 1917–1924	146